

Zápis z třetího zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech konaného dne 12. června 2017

Dne 12. června 2017 se na Ministerstvu spravedlnosti konalo od 14 hodin třetí zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“) jako poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

I. ZAHÁJENÍ: INFORMOVÁNÍ O NOVÝCH AGENDÁCH

Zasedání zahájil vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Soudem Vít A. SCHORM. Na úvod shrnul body jednání a informoval o přijetí [usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 155](#) o systémovém řešení zastupování České republiky v řízeních o individuálních a kolektivních oznámeních a stížnostech před mezinárodními kontrolními orgány v oblasti lidských práv, na jehož základě byl ministr spravedlnosti pověřen vyřizováním veškeré agendy související se zastupováním České republiky v řízeních o individuálních a kolektivních oznámeních a stížnostech před Evropským výborem pro sociální práva při Radě Evropy a smluvními orgány OSN ochrany lidských práv. Pro tyto potřeby byla rozšířena působnost kanceláře vládního zmocněnce (dále jen jako „KVZ“), které bylo *pro futuro* svěřeno zastupování státu v řízeních o těchto oznámeních a stížnostech. Tím se mimo jiné otevírá nové pole působnosti i pro Kolegium, v jehož rámci by patrně měly probíhat diskuse o vhodných opatřeních k nápravě tam, kde by Česká republika byla shledána odpovědnou za porušení některé z příslušných úmluv v oblasti lidských práv. V tomto směru vládní zmocněnec připomněl též probíhající [proces ratifikace Opčního protokolu](#) k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením, která by měla následně doplnit stávající katalog lidskoprávních úmluv OSN, ve vztahu k nimž Česká republika uznala pravomoc příslušného výboru zabývat se oznámeními jednotlivců nebo skupin jednotlivců na porušení smluvních závazků.

II. AKTUÁLNÍ STAV VĚCÍ PROJEDNÁVANÝCH NA MINULÉM ZASEDÁNÍ KOLEGIA

A. – HANZELKOVI PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce KVZ O. HLINOMAZ připomněl, že implementace tohoto rozsudku probíhá souběžně ve dvou rovinách – legislativní a judikatorní. Snaha o řešení cestou konformního výkladu příslušných ustanovení občanského soudního řádu se odráží ve [stanovisku](#) občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 8. března 2017 sp. zn. Cpjn 202/2016.

Zástupkyně legislativního odboru A. JANOUŠKOVÁ následně přítomné vyrozuměla o stavu projednávání příslušné novely občanského soudního řádu ([sněmovní tisk č. 987/0](#)), která se momentálně nachází ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně. Legislativní odbor se rozhodl setrvat na tomto řešení, jelikož závěry vyslovené v citovaném stanovisku nejsou odbornou veřejností přijímány jednoznačně.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí závěry vyslovené ve stanovisku Nejvyššího soudu k dané problematice i zamýšlenou novelizaci příslušných ustanovení občanského soudního řádu a stav jejího projednávání v legislativním procesu.

B. – DELTA PEKÁRNY A. S. PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Vládní zmocněnec Vít A. SCHORM s odkazem na podkladový materiál připomněl, že Ústavní soud nálezem ze dne 31. ledna 2017 odmítl návrh na povolení obnovy řízení po rozsudku Soudu ve smyslu § 119 zákona o Ústavním soudu s odůvodněním, že v mezidobí rozhodl v jiné věci téže stěžovatelky. Druhé rozhodnutí přitom poskytlo stěžovatelce dostatečnou formu nápravy v rovině individuálních opatření, když Ústavní soud nálezem ze dne 9. února 2016 sp. zn. IV. ÚS 4397/12 zrušil předchozí rozsudky Nejvyššího správního soudu. Po jeho kasačním rozhodnutí se věcí opětovně zabýval krajský soud, který dospěl k závěru, že šetření vyhovovalo požadavkům zákonnosti a přiměřenosti. Stěžovatelka podala kasační stížnost, o níž dosud nebylo Nejvyšším správním soudem rozhodnuto.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí další vývoj vnitrostátního řízení ve věci stěžovatelky.

C. – D. H. A OSTATNÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ P. KONŮPKA vyrozuměl přítomné, že Výbor ministrů Rady Evropy přijal pozitivně aktualizovaný akční plán předložený v únoru 2017, a to zejména reformu posilující inkluzivní prvky v systému základního vzdělávání. I když Výbor ministrů vnímá, že doposud zůstávají relevantní statistická data téměř neměnná, tedy že stále cca 31 % romských žáků je vyčleněno mimo hlavní vzdělávací proud, vyjádřil pochopení pro skutečnost, že se přijaté změny ještě nemohly výrazněji projevit v praxi, jelikož příslušná novelizace školského zákona nabyla účinnosti teprve v září 2016. Výbor ministrů nicméně vyjádřil přesvědčení, že statistické údaje by již přibližně za rok měly být s to doložit pozitivní trend. Rozsudek nebyl navržen na ústní projednání na červnovém zasedání Výboru ministrů, což rovněž dokládá důvěru v účinnost přijatých opatření. Další zprávu o vývoji bude vláda předkládat v únoru 2018, přičemž lze očekávat její projednávání nejpozději v červnu téhož roku.

Zástupkyně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) D. PRUDÍKOVÁ uvedla, že systém podpurných opatření je funkční, již v tomto školním roce ve školách působí mj. stovky asistentů pedagoga. Reforma je zajištěna i finančně, když vláda schválila navýšení finančních prostředků na tento účel již pro tento rok.

Zástupce Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV“) M. BOUČEK doplnil, že jde již o druhé rozhodnutí v řadě, které bylo ze strany Výboru ministrů přijato v dané záležitosti bez ústního projednání; v minulosti byl přitom rozsudek projednáván jednou za tři měsíce. Svědčí to o důvěře Výboru ministrů v účinnost provedené reformy, která jde nicméně ruku v ruce s očekáváním, že v brzké době, nejdéle v horizontu dvou let, přinese hmatatelné výsledky. Pakliže se opakovaně podaří vykázat zásadní pokles romských žáků mimo hlavní vzdělávací proud, lze očekávat, že by mohlo dojít i k přijetí závěrečné rezoluce, již by byl výkon dohledu uzavřen.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí stav výkonu rozsudku i výhled, za jakých okolností bude možné považovat rozsudek za vykonaný.

D. – BUREŠ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ P. KONŮPKA informoval, že dvě ze čtyř zbývajících obecných opatření, která se Česká republika zavázala přijmout za účelem implementace předmětného rozsudku (novela zákona o zdravotních službách zakotvující zásadu subsidiarity použití omezovacích prostředků a metodické vedení krajských úřadů při kontrolách používání těchto prostředků), již byla přijata, avšak další dvě (metodický pokyn pro poskytovatele zdravotních služeb k používání omezovacích prostředků a nove-

lizace vyhlášek stanovujících minimálních personální a materiální vybavení protialkoholních záchytných stanic) dosud nikoli.

Zástupkyně Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZdr“) D. KOPKOVÁ k tomu uvedla, že dotažení metodického pokynu znesnadňuje obtíže při sladování postojů lidskoprávní veřejnosti a odborníků z řad lékařů. Dne 16. června 2017 uplyne lhůta pro připomínky odborných lékařských společností. Když vše půjde podle plánu, lze očekávat zveřejnění pokynu ve věstníku ministerstva přibližně do dvou měsíců. Výsledné znění nicméně bude kompromisem a plně neuspokojí žádné připomínkové místo. Co se týče novelizace vyhlášek, v současné době jsou zpracovávány připomínky Ministerstva spravedlnosti a Kanceláře veřejného ochránce práv; některým z nich bude vyhověno, jiným nikoli. Do konce června by měla být novelizace předložena vedení Ministerstva zdravotnictví, načež by v září mohla být vyhlášena ve Sbírce zákonů.

Vládní zmocněnec Vít A. SCHORM připomněl, že na konci června musí vláda informovat Výbor ministrů o pokroku při výkonu rozsudku, a proto by bylo žádoucí vynaložit úsilí, aby byly probíhající práce dokončeny v tomto termínu.

Z. CANDIGLIOTA z Ligy lidských práv uvedla, že dle poznatků z praxe jsou psychiatrické detence nadužívány. Soudy se nikoliv výjimečně zákonnými podmínkami pro nařízení nedobrovolné hospitalizace nezabývají a jejich úvahy jsou vedeny kritériem vhodnosti, nikoli nezbytnosti.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí stav výkonu rozsudku s tím, že považuje za nezbytné, aby Ministerstvo zdravotnictví přijalo zbývající opatření v nejkratší možné době a informovalo o svém postupu Kolegium na příštím zasedání.

E. – ČERVENKA PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ P. KONŮPKA připomněl, že právní úprava tzv. sociálních detencí doznala podstatných změn ještě před vydáním předmětného rozsudku. V souladu se závěry minulého jednání Kolegia je nicméně namísto se zabývat zajištěním toho, aby legislativní změny byly v praxi řádně uplatňovány. Za tímto účelem Nejvyšší státní zastupitelství (dále jen „NSZ“) připravilo metodiku pro státní zástupce, jak v těchto typech řízení postupovat. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) pracuje na podobném manuálu, který by měl být určen poskytovatelům sociálních služeb a opatrovníkům.

Zástupce MPSV Z. KAPITÁN konstatoval, že s blížícím se koncem volebního období je těžiště prací MPSV posunuto spíše k dokončení legislativních návrhů než metodických pokynů. Předmětný dokument byl nicméně v první verzi vypracován a zaslán k připomínkám Kanceláři veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“). Záměrem je dokument zveřejnit k 1. srpnu 2017.

Zástupce KVOP J. ŠVOMA potvrdil, že minulý týden KVOP obdržela zmíněný materiál k připomínkám. Přivítal též nabídku MPSV, že v případě potřeby proběhne nad materiálem jednání mezi zástupci obou institucí.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí přijetí metodiky pro státní zástupce a vyjádřilo přání být dále informováno o vypracování a přijetí metodického materiálu MPSV.

F. – MASLÁK PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ P. KONŮPKA připomněl, že v návaznosti na otázky nastolené předmětnou stížností došlo k zásadním změnám v příslušném nařízení generálního ředitele Vězeňské služby. Zdůraznil přitom potřebu zajistit, aby byla nová pravidla provádění důkladných osobních prohlídek praxi dodržována.

Zástupce NSZ J. CHROMÝ doplnil, že dle interního šetření – realizovaného na základě úkolu „Vyhodnocení kvality dozoru nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody, vazby a zabezpečovací detence se zřetelem na respektování zásad vyjádřených ve zprávě Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT)“ – nebyl v období od ledna do května 2016 zjištěn kolektivní ráz provádění prohlídek a státní zastupitelství ani neobdrželo žádný podnět ze strany vězňených osob týkající se důkladných osobních prohlídek. Výsledky tohoto vyhodnocení i nová úprava byly diskutovány na celorepublikové poradě státních zástupců – netrestních specialistů v dubnu 2017. Za dosavadní období roku 2017, jak vyplývá ze sběru prověrek státních zástupců, pak NSZ neevduje poznatek, že by nějaká vězňená osoba podávala stížnost v souvislosti s důkladnými osobními prohlídkami.

Zástupce KVOP J. ŠVOMA podotkl, že KVOP provedla v mezidobí dvě návštěvy věznic. Při první z nich v březnu 2017 nebylo zjištěno žádné pochybení. Naopak při návštěvě jiné věznice vyšlo najevo, že jsou prohlídky prováděny stejně jako před novelizací příslušného nařízení generálního ředitele Vězeňské služby, tj. aniž by bylo zkoumáno individualizované podezření a míra rizika.

V návaznosti na závěry vyplývající z minulého jednání Kolegia ohledně prohlídek prováděných příslušníky Policie České republiky, zejména v policejních celách, zástupce KVZ V. KUNDRÁK informoval, že probíhají dvoustranná jednání se zástupci Policejního prezidia. K tomu zástupce KVOP J. ŠVOMA doplnil, že z řad jeho kolegů zaznělo, že policejní orgány tyto prohlídky provádějí s různou mírou nesprávnosti. Důvodem bude patrně skutečnost, že na rozdíl od vězeňských orgánů nemají tento postup upravený v žádném předpise.

Závěry:

Kolegium vzalo poskytnuté informace na vědomí a vyjádřilo přání být na některém z příštích zasedání informováno o stavu jednání KVZ s Policejním prezidiem.

G. – DUBSKÁ A KREJZOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ O. HLINOMAZ na úvod připomněl závěry, k nimž Kolegium dospělo na minulém zasedání, doporučení pro vznik tzv. porodních domů nevyjímaje. Vyzdvihl, že byla vyslyšena výzva Kolegia z minulého zasedání, aby Úřad vlády bez zbytečného odkladu obnovil činnost pracovní skupiny k porodnictví. Ta mimo jiné v mezidobí připravila návrh podnětu k porodním domům, předložila jej Radě vlády pro rovnost žen a mužů, kterou byl schválen. Před předložením vládě zbývá podrobit je meziresortnímu připomínkovému řízení.

Zástupkyně MZdr D. KOPKOVÁ následně poskytla informace o třech iniciativách, jež MZdr prezentovalo na předchozím jednání Kolegia. Co se týče vytvoření doporučeného klinického postupu pro fyziologický porod, jeho tvorba bude mít oproti původnímu plánu určité zpoždění. Byla upřednostněna příprava doporučených klinických postupů v jiných zdravotnických oborech. K posunu doposud nedošlo ani v záměru MZdr zřídit pracovní skupinu k analýze dat od jednotlivých poskytovatelů zdravotní služby v oblasti porodnictví a vytvořit Národní portál reprodukčního zdraví. Konečně pokud jde o diskusi stran zřízení porodních domů, materiál, který v tomto směru připravila přítomná zástupkyně Ligy lidských práv s kolektivem v rámci prací pracovní skupiny k porodnictví, zachází dále, než MZdr očekávalo, a to především ve věci indikace léčivých přípravků porodní asistentkou pro případ první pomoci a otázky začlenění zdravotní péče poskytované porodní asistentkou do systému veřejného zdravotního pojištění.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí poskytnuté informace a vyzvalo Ministerstvo zdravotnictví k obnovení prací na výše zmíněných iniciativách.

Zástupce KVZ V. PYSK shrnul závěry pracovní skupiny, která byla ustavena na základě závěrů z druhého zasedání Kolegia. Převládá v ní názor, že průtahy kompenzačního řízení, včetně fenoménu tzv. řetězení těchto řízení, ani nedostatečná výše přiznávaného zadostiučinění nepředstavují problémy systémové povahy, nýbrž toliko individuální excesy, která se týkají v převážné míře jen notorických soudců – kverulantů. Přesto pracovní skupina doporučila přijetí dvou konkrétních opatření, a to jmenovitě zpoplatnění tohoto druhu sporných řízení za účelem odrazení těchto osob od nadměrného podávání těchto žalob a vyloučení možnosti podání dovolání proti rozhodnutím procesní povahy. Zástupce KVZ dále informoval o stavu projednávání novely občanského soudního řádu a souvisejících právních předpisů, jejíž součástí jsou výše zmiňované změny, jakož i zavedení možnosti konání videokonferencí v civilních věcech. Prostřednictvím tohoto institutu by mělo být nadále možné čelit zneužívání práva na osobní přítomnost u jednání ze strany kverulantů, kteří se nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody, a cesta k soudnímu jednání je pro ně vítaným zpestřením výkonu trestu. Zástupkyně legislativního odboru A. JANOUŠKOVÁ k předmětné novelizaci dodala, že pozměňovací návrhy, jimiž byl předmětný návrh zákona doplněn o zrušení *en bloc* výjimky osvobození řízení v režimu zákona č. 82/1998 Sb., od povinnosti uhradit soudní poplatek a zavedení videokonferencí, si osvojil ústavně právní výbor Poslanecké sněmovny, což dává naději na jejich schválení plénem.

V neposlední řadě bylo Kolegium vyrozuměno zástupcem KVZ V. PYSKEM o nedávném rozhodnutí ve věcech [DOMIRA, spol. s. r. o. proti České republice a Alena Meluzínová proti České republice](#), které Soud prohlásil za nepřijatelné pro ztrátu postavení oběti ve smyslu článku 34 Úmluvy, když měl za to, že se stěžovatelkám na vnitrostátní úrovni dostalo dostatečné a vhodné formy nápravy namítaných porušení Úmluvy.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí závěry pracovní skupiny k této problematice, že prozatím nelze učinit závěr o tom, že by průtahy kompenzačních řízení představovaly problém systémové povahy. Pokud by však v budoucnu vyšel najevo opak, případně kdyby Soud ve vztahu k dalším projednávaným stížnostem, v nichž jsou tyto otázky nastoleny, dospěl k závěru o porušení článku 13 Úmluvy, vládní zmocněnec svolá další zasedání příslušné pracovní skupiny.

I. – Y. Y. PROTI TURECKU A A. P., GARÇON A NICOT PROTI FRANCII

Kolegium se dále věnovalo dvěma rozsudkům vydaným v řízení proti jiným smluvním stranám Úmluvy, konkrétně ve věcech [Y. Y. proti Turecku](#) a [A. P., Garçon a Nicot proti Francii](#), v nichž Soud konstatoval porušení článku 8 Úmluvy z toho důvodu, že vnitrostátní právní úprava podmiňovala uznání změny pohlaví podstoupením operace nebo léčby, která by velmi pravděpodobně vedla k neplodnosti, přestože si ji dotčená osoba podstoupit nepřála.

Zástupkyně KVZ E. HODYSOVÁ připomněla dosavadní vývoj diskusí k této problematice.

Dle zástupkyně MZdr D. KOPKOVÉ je představou ministerstva, že legislativní změny v zákoně o specifických zdravotních službách půjdou ruku v ruce se změnami občanského zákoníku. K dotazu, zda se zvažuje zřízení odborné pracovní skupiny na dané téma, uvedla, že si není jistá, zda je to potřebné, když panuje všeobecná shoda a ochota legislativní změny provést.

Zástupce legislativního odboru J. SOSNA k tomu poznamenal, že Ministerstvo spravedlnosti je připraveno k novelizaci občanského zákoníku, která bude provedena jedním novelizačním zákonem spolu s novelou zákona o specifických zdravotních službách. Není tedy příliš o čem diskutovat, neboť je zjevné, že jsou obě strany připraveny potřebné legislativní kroky učinit.

Zástupce Úřadu vlády J. MACHAČKA položil otázku, zda existuje konkrétní představa, jak by měly případné legislativní změny vypadat, a vyjádřil přání, aby byl Úřad vlády zapojen do prací na

novelizaci příslušných právních předpisů. D. KOPKOVÁ z Mzdr vyjasnila, že je třeba vypustit stávající podmínku zamezení reprodukční funkce pro právní uznání změny pohlaví.

Zástupce KVOP J. ŠVOMA vyjádřil zájem KVOP účastnit se dalších diskusí na dané téma. Ochránkyně je ostatně připravena brzy zahájit debatu s gesčními resorty a vyzvat je k vyjádření. Nevyloučil možnost, že se v případě neúspěchu ochránkyně po vzoru svého řeckého kolegy obrátí na vládu s vlastním návrhem legislativního řešení.

Závěry:

V rámci Kolegia vznikla shoda na potřebě přijetí odpovídajících legislativních změn. Za tímto účelem Kolegium vyzvalo odpovědné orgány, tedy ministerstva zdravotnictví a spravedlnosti, aby ve vzájemné spolupráci a se zapojením Úřadu vlády a KVOP zahájily legislativní práce na novelizaci příslušných ustanovení zákona o specifických zdravotních službách a občanského zákoníku.

J. – BLOKHIN PROTI RUSKU

Zástupkyně KVZ E. HODYSOVÁ s odkazem na podkladový materiál, který obsahuje shrnutí vyjádření všech zainteresovaných orgánů, uvedla, že i přes rozdílné pohledy na věc setrvává KVZ na stanovisku, že absence právního zastoupení v předsoudní fázi řízení proti dítěti mladšímu 15 let, které se dopustilo činu jinak trestného, vyvolává problémy ve světle požadavků plynoucích z Úmluvy. Není přitom logického důvodu, proč by stejné záruky, které jsou dle platné právní úpravy přiznány mladistvým, neměly být poskytnuty v souladu s článkem 40 Úmluvy o právech dítěte i dětem mladším patnácti let. Dále informovala, že vládě byla oznámena kolektivní stížnost *International Commission of Jurists proti České republice* (č. 148/2017) na porušení Evropské sociální charty, která se týká uvedené problematiky. Zástupce KVZ O. HLINOMAZ doplnil, že dosud nebylo rozhodnuto o přijatelnosti stížnosti, nicméně s ohledem na praxi příslušného výboru lze předpokládat, že i přes pochybnosti nad tím, zda daná problematika spadá do rámce Evropské sociální charty, bude prohlášena za přijatelnou.

Zástupce NSZ J. CHROMÝ uvítal, že se Kolegium touto problematikou zabývá, byť se NSZ domnívá, že stávající právní úprava je v souladu se závazky plynoucími z Úmluvy. Navrhoval by proto vyčkat výsledku řízení o kolektivní stížnosti k Evropskému výboru pro sociální práva.

Ředitelka legislativního odboru P. BELLOŇOVÁ se přiklonila k pozici NSZ a dodala, že závěry vyslovené Soudem ve věci *Blokhin* dle jejího přesvědčení nelze bez dalšího převést do českého právního prostředí. Stran kolektivní stížnosti lze namítat její nepřijatelnost, jelikož není tvrzeno porušení žádného sociálního práva, nýbrž výlučně práva na spravedlivý proces.

L. ZAMBOJ z Poradny pro občanství, občanská a lidská práva podtrhl, že praxe spíše nasvědčuje tomu, že ústavní výchovu lze podřadit pod zbavení osobní svobody, k čemuž se kloní ve své judikatuře i Ústavní soud.

Zástupce MPSV Z. KAPITÁN se obrátil na předsedajícího s dotazem, zda bude k prodiskutování této problematiky ustanovena pracovní skupina. Zároveň uvedl, že na danou problematiku je třeba pohlížet v první řadě optikou dětí mladších patnácti let. Pokud by nás skutečně zajímal jejich pohled na věc, je odhodlán takový průzkum zaštitit a zajistit i příspěvek dítěte do činnosti pracovní skupiny. S tímto postojem vyjádřila svůj souhlas i zástupkyně Úřadu vlády P. KALENSKÁ, dle níž rovněž není stávající stav udržitelný.

Podle vládního zmocněnce Víta A. SCHORMA z probíhající diskuse vyplývá, že by mohlo být vhodné, aby se daným problémem zabýval v podrobnostech užší okruh osob v podobě specializované pracovní skupiny. Dále se obrátil na přítomnou zástupkyni Ligy lidských práv Z. CANDIGLIOTU s dotazem na vývoj stran stížnosti k Soudu ve věci *Pejzl proti České republice*, která se týká podobných otázek. Ta jej zpravila o tom, že nemá informace o žádném dalším vývoji.

Zástupce Nejvyššího soudu A. PAVEL se přiklonil k pozici NSZ i ředitelky legislativního odboru Ministerstva spravedlnosti, odkázal na odborné vyjádření JUDr. Milady Šámalové dodané KVZ a

ubezpečil, že i přes přetrvávající zdrženlivost je Nejvyšší soud připraven podílet se na jednáních pracovní skupiny, a to pravděpodobně zapojením jednoho ze soudců senátu, který rozhoduje agendu zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

Závěrem zástupkyně legislativního odboru P. BELLOŇOVÁ navrhla, aby se činnosti pracovní skupiny účastnili i zástupci z řad psychologů, kteří jsou znalí existujících studií dané problematiky.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí přetrvávající rozdílné pohledy na danou problematiku a doporučilo vládnímu zmocněnci vytvoření pracovní skupiny, v jejímž rámci by byla problematika dále v podrobnostech diskutována a formulována vhodná opatření.

III. NOVÁ ROZHODNUTÍ SOUDU PROTI ČESKÉ REPUBLICCE

A. – COLLOREDO MANNSFELD PROTI ČESKÉ REPUBLICCE

Zástupkyně KVZ E. HODYSOVÁ stručně shrnula obsah rozsudku ve věci [Colloredo Mansfeld proti České republice](#) ze dne 15. prosince 2016, v němž Soud vyslovil porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy v rovině kontradiktornosti řízení z důvodu nepředložení zásadního listinného důkazu stěžovateli v restitučním řízení k vyjádření. Zástupkyně KVZ dále uvedla, že vedle této rozhodnuté věci byla vládě nedávno oznámena ještě stížnost *Colloredo Mansfeldová proti České republice (č. 2)*, v níž jsou z pozice spolužalobkyně v týchž restitučních řízeních překládány stejné námítky; lze očekávat v zásadě podobný výsledek řízení před Soudem. Jelikož rozsudek neukazuje na žádný problém obecné povahy, jeho výkon bude spočívat toliko v rovině individuálních opatření k nápravě, tj. vyplacení spravedlivého zadostiučinění a možnosti stěžovatele požádat u Ústavního soudu o obnovu řízení. Zástupce Ústavního soudu R. JAKUBÍČEK deklaroval, že si není vědom toho, že by stěžovatel již u Ústavního soudu žádost o obnovu podal.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí individuální opatření přijatá v návaznosti na rozsudek ve věci samé.

B. – ČAPSKÝ A JESCHKEOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICCE

Zástupkyně KVZ E. PETROVÁ informovala o dvou rozsudcích o spravedlivém zadostiučinění ze dne 9. února 2017 ([Čapský a Jeschkeová proti České republice](#) a [Heldenburgovi proti České republice](#)), v nichž Soud přiznal stěžovatelům nad očekávání vysokou náhradu majetkové újmy, která jim byla způsobena regulací nájemného bez zákonného podkladu v letech 2002 až 2006. V tomto ohledu připomněla, že se Soud přiklonil ke způsobu výpočtu spravedlivé náhrady jako rozdílu mezi výší nájemného tržního a nájemného regulovaného. Tato metodologie výpočtu je přitom z pohledu státu nejméně příznivá. Zvolená logika výpočtu navíc popírá výchozí myšlenku, která je předmětem ustálené judikatury Soudu, totiž že regulace nájemného samotná je legitimní úpravou užívání majetku. Klíčové je tedy její nastavení, které by nemělo na pronajímatele ukládat nepřiměřeně tíživé břemeno. Ve světle těchto skutečností se vláda po poradě s dotčenými orgány rozhodla podat žádost o postoupení věci velkému senátu. V žádosti je kromě zvolené metody výpočtu náhrady namítán rovněž nesoudržný a nejasný přístup Soudu k posuzování otázky zneužití práva na podání stížnosti v případech, kdy stěžovatelé porušili povinnost zachování důvěrnosti o okolnostech jednání o smírném urovnání sporu.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí podání žádosti o postoupení stížností velkému senátu a hlavní argumenty, jimiž je tato žádost podepřena.

C. – ŽÁKOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupce KVZ P. KONŮPKA sdělil, že i rozsudek o spravedlivém zadostiučinění ve věci [Žáková proti České republice](#) ze dne 6. dubna 2017 nastoluje závažnou otázku důvěrnosti jednání o smírném urovnání věci. Soud v této věci v rozporu s dosavadní ustálenou praxí nepovažoval za zneužití práva podat stížnost skutečnost, že právní zástupce stěžovatelky v médiích zveřejnil a negativně komentoval postup a návrhy vlády učiněné během jednání. Vláda proto i v tomto případě podala žádost o postoupení věci velkému senátu.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí podání žádosti o postoupení věci velkému senátu, jakož i důvody, jimiž je tato žádost podepřena.

D. – BÁTĚK A OSTATNÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICE A ŠTULÍŘ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

Zástupkyně KVZ E. PETROVÁ informovala o dvou rozsudcích ze dne 12. ledna 2017 ([Bátěk a ostatní proti České republice](#) a [Štulíř proti České republice](#)), v nichž Soud dospěl shodně k závěru, že i přes určité nedostatky bylo řízení o oprávněnosti trestního obvinění proti stěžovatelům jako celek spravedlivé, a tedy v souladu s čl. 6 odst. 1 a 3 písm. d) Úmluvy. Zdůraznila zejména, že stížnosti na absenci výsledku svědků patří typově mezi ty, které jsou vládě častěji oznamovány; v současné době probíhá před Soudem řízení o sedmi dalších obdobných stížnostech.

K tomu zástupce NSZ J. CHROMÝ poděkoval KVZ za vysokou kvalitu zpracovávaných vyjádření k Soudu. Dle jeho úsudku nicméně právní úprava nevykazuje žádné zjevné nedostatky. Test vytyčený Soudem v rozsudku velkému senátu ve věci *Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému království* a dále rozvinutý ve věci *Schatschaschwili proti Německu* je odborné veřejnosti již důvěrně známý, neboť jej aprobovala judikatura Ústavního soudu i soudů obecných. Skutečnost, že se přesto tyto věci dostávají k Soudu, však naznačuje, že může být rozdílná míra přísnosti, s jakou je tento test na konkrétní případy uplatňován Soudem a vnitrostátními soudy. Lze uvažovat o tom, zda je vhodné třístupňový test výslovně vtělit do litery zákona. Domnívá se však, že by šlo spíše o deklaratorní ustanovení, což jde proti požadavku na výstavbu právní normy.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí zmíněné rozsudky o neporušení Úmluvy, jakož i skutečnost že před Soudem pokračuje projednávání dalších obdobných stížností.

IV. KONFERENCE POŘÁDANÉ U PŘÍLEŽITOSTI ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ VÝBORU MINISTRŮ

Před samotným závěrem zasedání byly přítomným prezentovány dvě významné konference, které jsou realizovány u příležitosti českého předsednictví Výboru ministrů Rady Evropy.

Zástupce Nejvyššího soudu A. PAVEL předně upozornil, že ve dnech 19. až 21. června 2017 se v Brně uskuteční konference na téma [závaznosti soudních rozhodnutí](#). Konferenci pořádá Nejvyšší soud za podpory Rady Evropy a Ministerstva spravedlnosti. Mezi řadou významných hostů, špiček evropské justice, se konference zúčastní i generální tajemník Rady Evropy Thorbjørn Jagland, předseda Evropského soudu pro lidská práva Guido Raimondi, předseda Soudního dvora EU Koen Le-

naerts, předseda vlády Bohuslav Sobotka nebo ministr spravedlnosti Robert Pelikán. Na konferenci bylo pozváno kolem dvou stovek účastníků, z nichž téměř polovina ze zahraničí.

Zástupce KVZ V. KUNDRÁK následně informoval o další z plánovaných konferencí, která se uskuteční ve dnech 25 a 26. září 2017 na pražském Žofíně a jejímž tématem budou otázky spojené s [detencí migrujících dětí](#). Mezi předními řečníky se objeví např. Tomáš Boček, zvláštní zmocněnec generálního tajemníka Rady Evropy pro migraci a uprchlictví, Nils Muižnieks, komisař Rady Evropy pro lidská práva, Ann Power-Forde, bývalá irská soudkyně Evropského soudu pro lidská práva a další. Cílem konference nebude hodnocení jednotlivých smluvních států Úmluvy ve světle mezinárodních závazů, které na sebe převzaly, ale spíše hledání příkladů dobré praxe a účinných alternativ k zajišťování rodin s dětmi. Jmenovaný následně vyrozuměl členy Kolegia o způsobu přihlašování na tuto odbornou konferenci.

Zástupce Úřadu vlády J. MACHAČKA a zástupce MZV M. BOUČEK následně poděkovali členům KVZ za organizaci konference a ocenili výběr tématu, které považují za aktuální a odvážné.

V. ZÁVĚR

Závěrem vládní zmocněnec V. A. SCHORM poděkoval členům Kolegia za účast a uvedl, že další zasedání Kolegia se bude konat pravděpodobně v průběhu prosince 2017.

V Praze dne 14. září 2017.

Vypracovali: Vladimír Pysk, Petr Konůpka

Schválil: Vít A. Schorm